

spaniën

marcos ana

carlos alvarez

rafael arberti

josé agustin goytisolo

jesus lópez pacheco

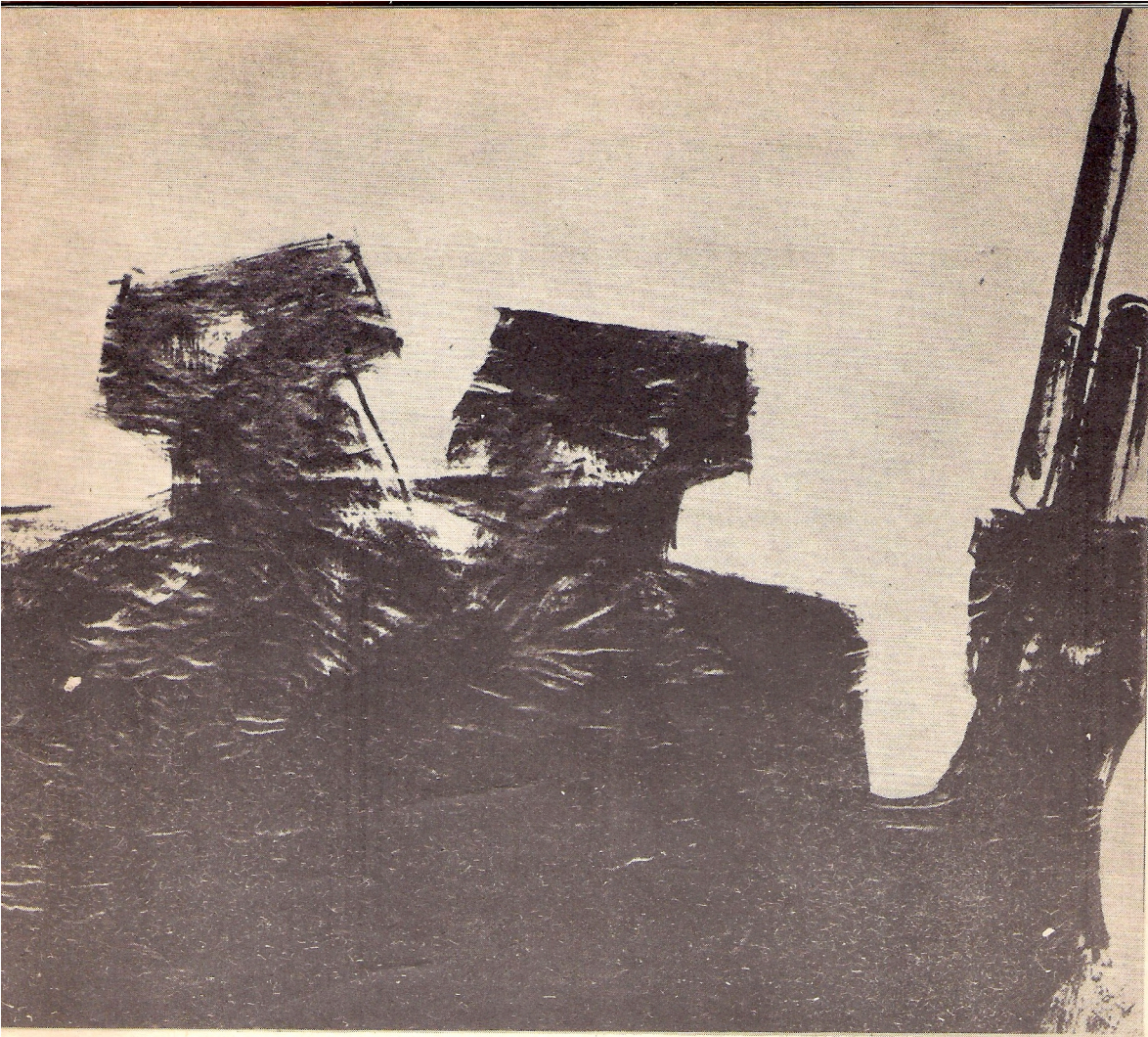
miguel hernández

jose ortega

agustín ibarrola

clarté

**7. årg.
nr. 2**

10120327
1280210
150

MEDDELSE

Jeg siger jer det i ramme alvor:

I kan

kneble min pen,

tage papiret fra mig,

hælde blækket ud

som driver hjertet til arkene,

berøve mig ordene,

forøge fluernes antal som hver dag

suser i mine ører,

skrue højtalerne i vejret,

fremvise

de samme velkendte ugerevyer.

Alligevel

sker det nu i dette øjeblik

hvor speakerens stemme meddeler

at Gent er sluppet fri,

at Litri med venstre hånd får tyren til at angribe,

at tilskuerne med bifald hilser

Spaniens frelser

på hans triumftog gennem dette hans Rige,

at roserne blomstrer smukkere end nogensinde,

nu i dette øjeblik sker det,

i Almería,

for hvem ved hvilken gang i denne uge,

at et barn dør af sult.

Carlos Alvarez

EN HILSEN TIL MARIA

Din mand i fængslet, og din søster i fængslet,
og din far som døden benådede for fængslet...
Lad så digterne skrive om måneskinnet i floden!
Lad dem lede efter konsonanter
og i fuldkomne ellevestavelsesvers
fortælle os om den vidunderlige skønhed og fred
som Gud har samlet i blomsterne og vandet!
Lad dem komme, digterne!
Lad dem besynges den himmelske harmoni og fortie
slaveriet og sulten på jorden...!
(Måske er det rigtigt andre steder).
Måske er jorden i andre lande roser og honning,
men i Spanien er den dynd;
i Spanien er den bitter som sulten.

Jeg glemmer dig ikke, Maria;
så ligetil og glad går du gennem gaderne
for ikke at formørke dette øjeblik for os,
mens du kræver frihed for dit land
i valsens sovende by.
Mens du fortæller Donau
at i Burgos, ved bredden af en anden flod,
rådner din mand og din søster op i fængslet...
Og at din far en nat blev benådet
af sit trøtte krigerhjerte,
sønderbidt af kulden og glemt af luften.

Carlos Alvarez
Wien, sommeren 1959

IBARRA 14 14 LAS COMISIONES ORGANA EN LAS HUELGA PARCIALES
¡ Venid, primero y alacertad a la union!

MED TOMME HÆNDER

Jeg gik ud på gaden med tomme hænder
for at se om jeg kunne fylde dem med noget helt:
med en lille smule håb, med et uforudset landskab,
med en ny og ukendt følelse, med et gådefuldt glas...
Men da jeg drejede om hjørnet, blev jeg opsøgt
af folkets ord:

- Andrés blev taget i morges...
- Juan, den arme fyr, er blevet sat fast...
- Nu er det to år siden jeg blev arbejdsløs...
- Min løn rækker ikke engang til brødet længere...

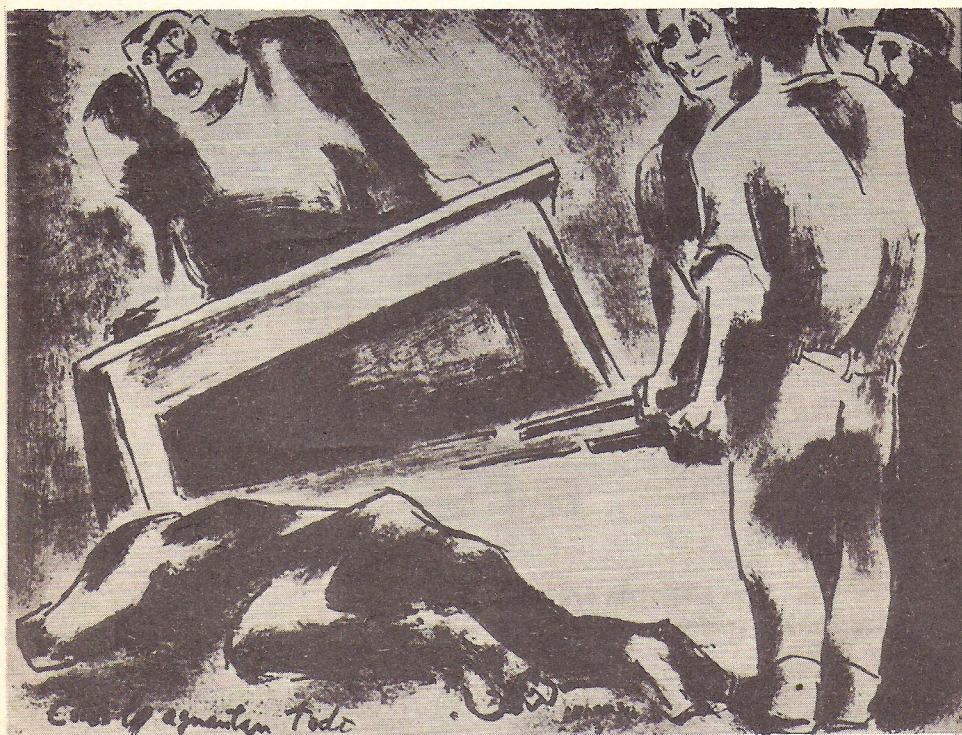
Og jeg gik hjem tung tilmode, og lidt skamfuld
over ikke at have sagt de ting der gror i mit bryst.

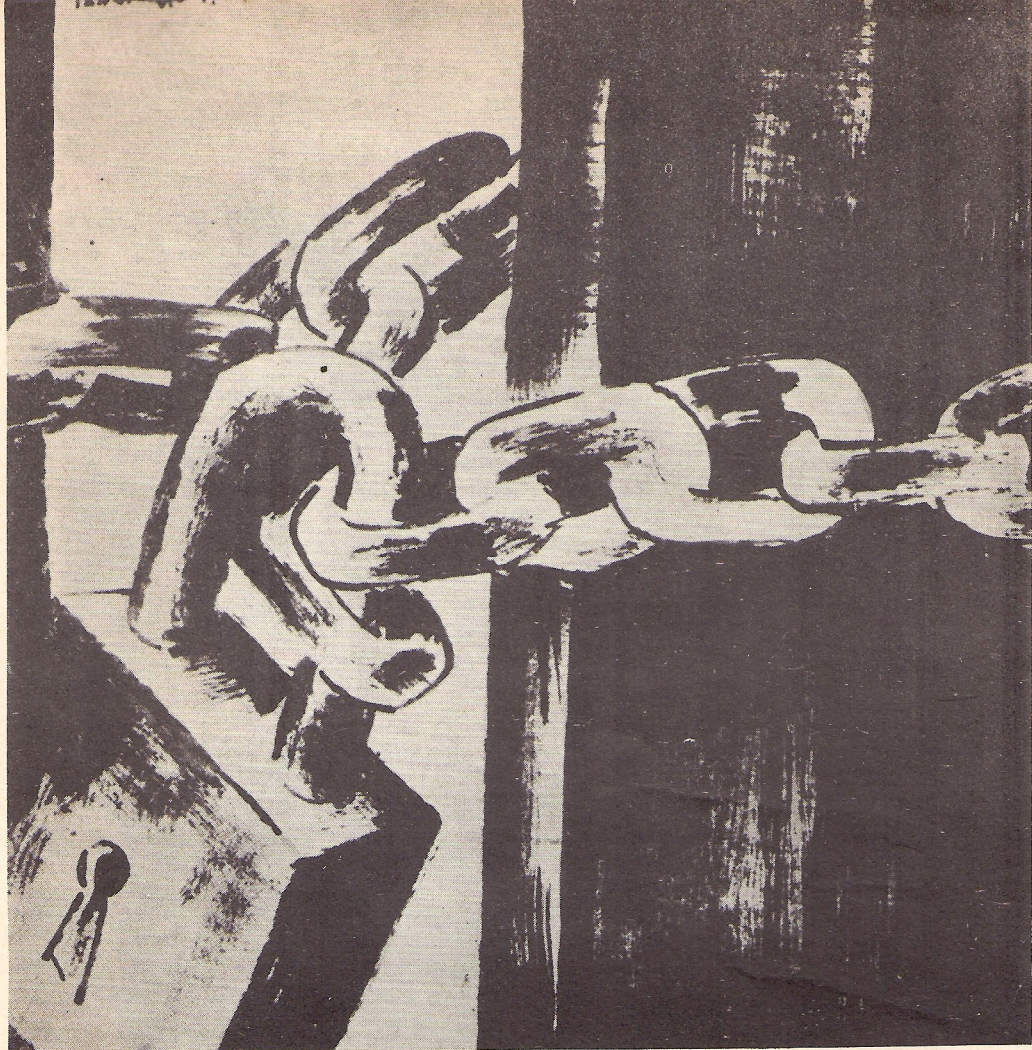
Carlos Alvarez

Jord badet i blod
ønsker ikke blod.
Jord gødet med had
er angst og sulten jord.
Jord badet i blod
er træt af blod,
ønsker kun at give korn,
ønsker kun at give korn,
ønsker kun at være mor.

Carlos Alvarez

CENTRALFÆNGSLET

Piggede mure. Rå sten
hvor mennesket klager sin sorg
dag ud og dag ind.
Smertens og gravens sammentrængte hulhed.
Kastiliens katakomber. Slimet rædsel.
Domkirke forvandlet til graven,
under en skal af kræftbefængte sten.
Der står et træ, her, fuldvoksnet, begravet,
af levende hjerter, der ligner
røde kløvere i det dæmpede lys:
mange blade, udtørrede, falder fra det;
men dets selvlysende rod blomstrer
med rent flag i hver flise.
Og i denne mørke smerte, hvor
mit hjerte bor i skyggerne, stråler nu
alene lyset fra dette flag.

Marcos Ana

DRØMMEBILLEDET

Hør på mig venner. Med søvndrukne
øjne har jeg set noget,
som jeg vil fortælle jer.

Det er daggry. En fange
overfor mig vågner.
Han rejser sig på albuen.

Han tænder en cigaret. Sætter sig op.
Mens han ryger er hans blik fjernt,
som sover hans tanker.
(Drømmer som vinden
i vinduet)

Han kaster cigaretten. Bøjer sig.
Tager et stykke brød,
spiser det, langsomt
og.....brister i gråd.
(Måske har det ingen betydning...
Jeg fortæller jer det.)

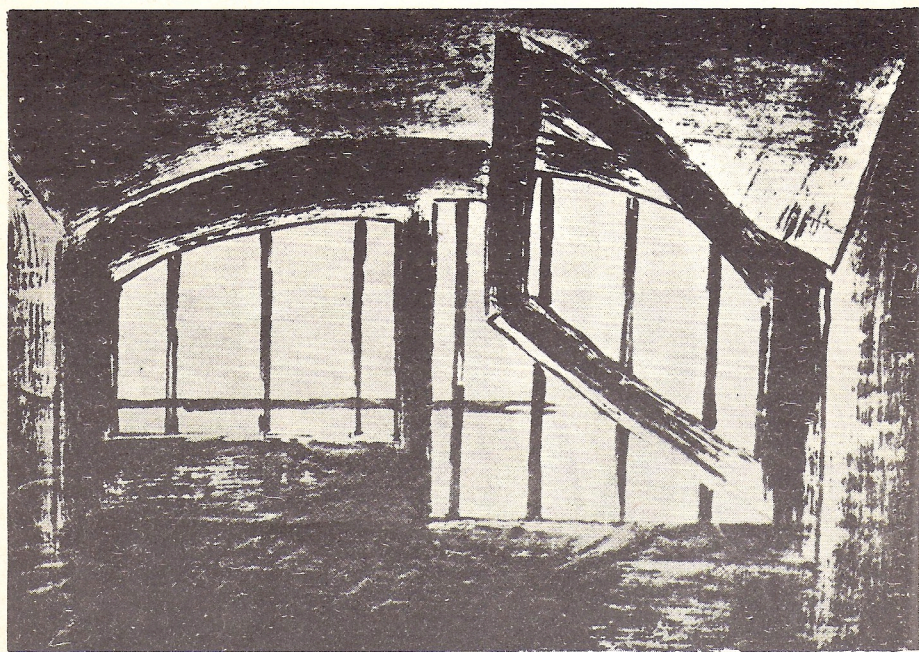
I ved jo, at fliserne forlængst
har slidt mig ind til
hjerteroden,
men at se en mand græde,
er - altid - frygteligt.

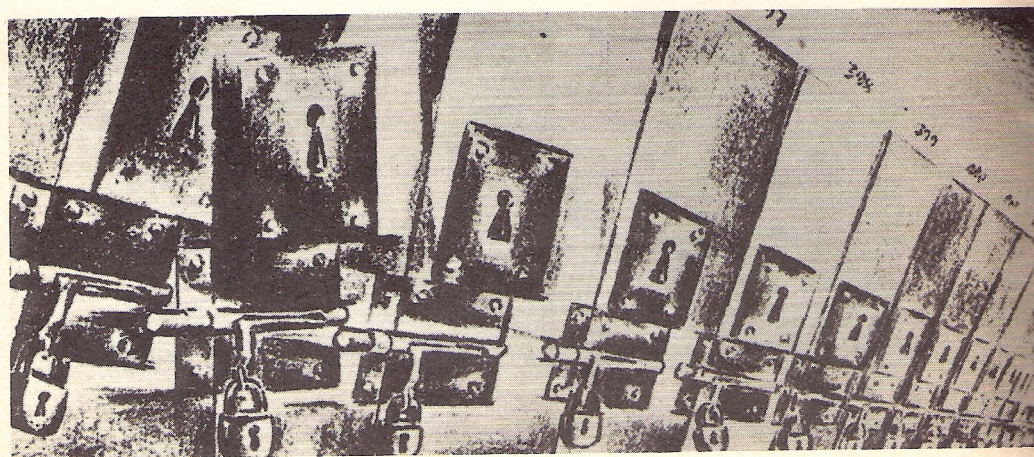
Og denne fange er ikke et træ,
der er søndret. Han fortsætter ubrudt.
Men pludselig er alt,
hvad der er "hans" kommet til ham
i denne nats stilhed...

Med hans smerte i mit bryst
ser jeg på ham. Han ser ikke mig.
Hans blik er langt borte.
Hans øjne, her, græder,
så stille, så inderligt,
at luften og stilheden
knap berøres.

(Et "giv agt" gennemryster ham.
Fra fængselsgården
høres vagten skifte)

Marcos Ana

GLEKKE

Først var de drøm,
så vind - nøglerne -
nu er de fædreland og folk.

Men murene er høje.
Vinduerne blinde.
Låsene er ugæstfri
lukkede jernskaller.

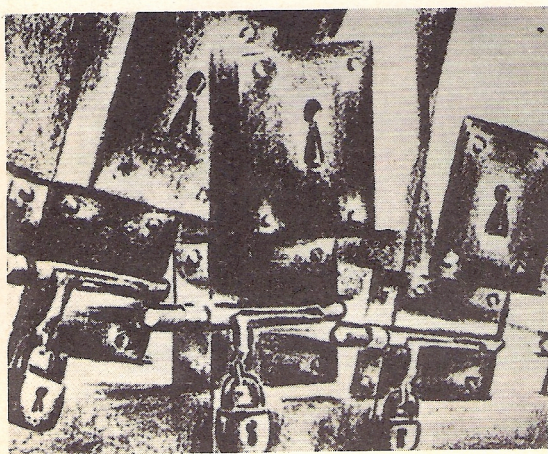
Der mangler en stor hammer.
En ambolt. Hænder af ild.
For at hele Spanien, i sit brudte
hjertes esse,
med sin stærke stemme,
kan smede fangens nøgler.

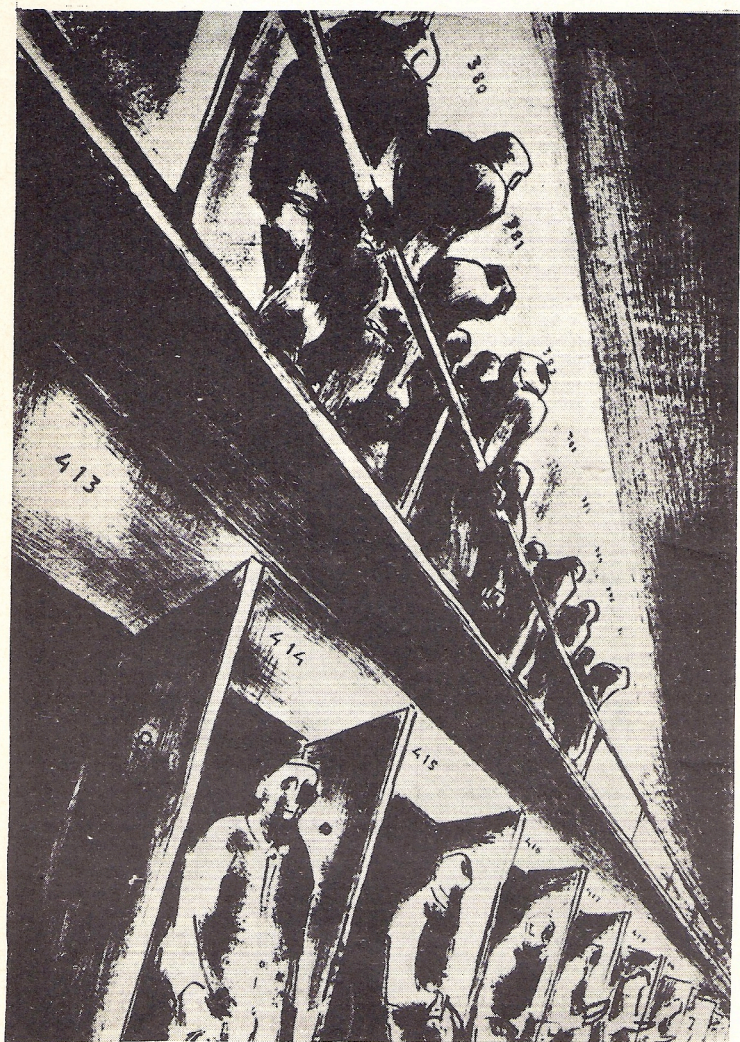
Fordi murene er høje.
Og vinduerne blinde.
Låsene ugæstfrie
lukkede jernskaller.
Og der er gammelt had der rustet
låsene fast til brystet.
Og der er hævtanker der stadig drypper
gift i deres hjerte.

Men stadig mere kærlighed og flere stjerner
lyser på himmelhvalvingen.
Flere hjerter oplyser
- ligesom frugten i en lund,
belæsset med sol og duft -
tankens fred.

Disse døre modstår stadig
isolerede stemmer, klager...
Men deres hængsler piber,
deres slår er tørre,
de vil knække som strå
i stormen - når stormens
sus bringer nøglerne,
samlet af hele folket.

Marcos Ana

JEG ANKLAGER

Jeg beder ikke om nåde. Jeg beder ikke
med tynd farveløs stemme
om tilgivelse til det liv de skylder mig.

Jeg hader den tynde stemme som falder på knæ
og hjertet som knælende græder
og disse pander kastet i støvet,
med tankens lys slået i småstykker.

Jeg beder ikke om nåde. Jeg samler ikke
de rystende hænder i en bøn.
Skove af stolthed brænder i mit ord
når de forlanger - uden gråd - at
den mørke hævn's døre skal væltes
og menneskene tages ned fra deres kors.

Jeg beder ikke om nåde. Jeg anklager
kadaverdiktatoren som styrer
menneskenes liv med en økse
og nu som straf vil sætte
mit afhuggede hoved på en stage.

Jeg beder ikke om nåde.
Jeg giver faner.
Jeg lader mit fangne folks mishandlede
hjerte gå fra hånd til hånd.

Marcos Ana

AMNESTI

Amnesti!

Fuglene vil indatse
dette ord i luften,
bølgerne i havet,
landsbyerne i flodens
hvide, våde ryg,
hyrden i bjergene.

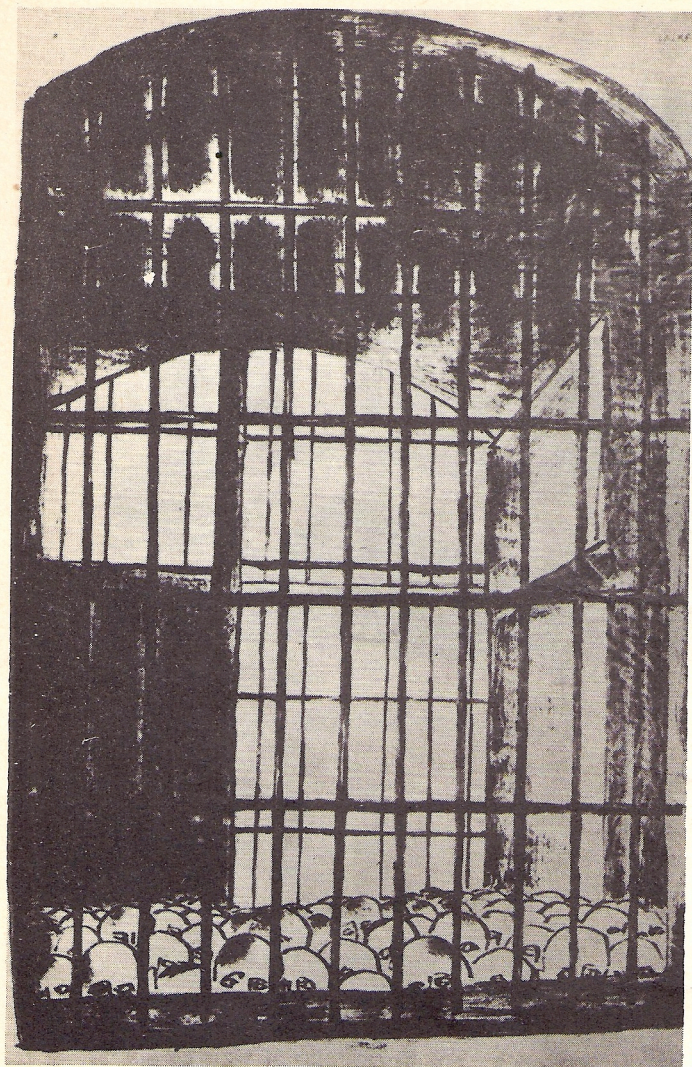
Børnene skærer deres bogstaver
med små knive
i brødet's skorpe,
i træerne og lervæggen.
Nogle kvinder vil i sorgfuld
kærlighed stille bede det,
andre vil istemme et skrig
som et hvidt flag.

Studenterne vil sprede det
med tavlens duft;
i byerne vil det stige tilvejs
med fabrikkernes røg;
vinden vil føre det
ind ad vinduerne og ud på pladserne,
op i vejrhaner og spir,
fæste det på de høje kors...

Tre "sputnik" på himlen
samler gyldne underskrifter
hos stjernerne og indskriver,
på spansk, ORDET.

Marcos Ana

(fra SPEJLET OG UHYRET)

.....
hvilke klager gennemhuller disse mure?
Ti, ti! Jeg ved det! Luk dørene
til fængslerne. Hurtigt! Forøg
slåernes antal. Sæt låse for disse munde!
Slå! Slå! Klem af alle kræfter
om disse struber til de forstummer!
Forstumme, forstumme? Kan de måske
forstumme selvom de er døde?
.....

Rafael Alberti

UDEN AT VIDE HVORDAN

I larmen
fra de andre stemmer,
hørte jeg hendes stemme, den eneste
jeg længtes efter.
Hun kom
som et lyn,
slebne sværd, rene
evige rose.
Jeg
ventede hende, og hun,
folkets gamle stemme,
tonede atter i mig,
tonede, tonede, fordi
også den døde hører
klokken han elsker.

José Agustín Goytisolo

AGUSTIN IBARROLA GOICOCHEA er arbejderson fra Bilbao og fødtes den 18. august 1930. Faderen deltager i borgerkrigen på republikansk side og idømmes herfor flere års fængsel.

Agustín kommer tidligt ud at tjene på et gods og begynder som 14-årig på kunsthåndværkerskolen i Bilbao. Vinder i 1946 to præmier og 2 år efter et stipendium, som gør det muligt for ham at rejse til Madrid og lære mere. I Madrid begynder han ret hurtigt en polemik mod den kulturelle undertrykkelse. Det meste af sin soldatertid tilbringer han indespærret på grund af sine meninger. Nogle fresker han har påbegyndt i en kirke, destrueres af samme grund.

I 1954-55 gennemfører han sammen med en række baskiske digtere, malere og grafikere en udstillings- og oplæsningsturné gennem adskillige baskiske småbyer. I 1956 danner han i Paris, sammen med en række andre unge spanske malere, en kollektiv gruppe - Equipo 57 - som i december 1957 kommer til Danmark. Gruppen bliver her i 5 måneder og afslutter opholdet med en udstilling i Thorvaldsens Museum. Derefter har han adskillige udstillinger i forskellige europæiske byer.

I 1962 maler og udstiller han arbejder med temaer fra strejkerne i Asturien. Han deltager i den antifascistiske kunstnerbevægelse "Estampa Popular", arresteres og tortureres. Stillet for en domstol sammen med arbejderlederen Ramón Ormazabal og andre, viser han, at han er blevet underkastet tortur samt protesterer mod regimets undertrykkelse af kunsten, hvilket fører til hans udvisning fra retssalen.

Han er nu idømt 9 års fængsel, som han afsoner i centralfængslet i Burgos.

Illustrationerne i dette nr. af Clarté er udført af Agustín Ibarrola. Fængselsbillederne er smuglet ud fra fængslet.

SELVBIOGRAFI

Min synd er forfærdelig;
menneskets hjerte ville jeg
fylde med stjerner.
Derfor har jeg her mellem tremmer,
iløbet af nitten vintre
mistet mine forår.
Fange siden min barndom
og min dom: til døden,
blegner mine blades
lys mod stenene.
Men der er ikke skygge af "hævnende
ærkeengel" i mine årer:
Spanien! er alene
mit smertenskrig der lyder.

Marcos Ana

MARCOS ANA har tilbragt næsten 23 år uafbrudt i Spaniens fængsler.

Han er landarbejdersøn fra San Vicente ved Salamanca og fødtes den 20. januar 1921.

Atten år gammel, i 1939, bliver han, da borgerkrigen slutter, arresteret. Han bliver dømt til døden for "tilslutning til oprøret", dvs. deltagelse i borgerkrigen på den republikanske regerings side. Mens han sidder i fængslet, bliver han stillet for en anden militærdomstol, som atter dømmer ham til døden efter en lov om "statens sikkerhed". Disse to domme bliver ændret til 60 års fængsel. Han har aldrig nydt godt af ordningen for politiske fanger. I november 1961 bliver han frigivet efter den store internationale amnestikampagne.

I løbet af de næsten 23 år han sidder i fængsel, skriver han en del digte, som giver et billede af fængslet og af ham selv under fængselsopholdet.

Marcos Ana er efter sin frigivelse gået aktivt ind i arbejdet for amnesti for de spanske politiske fanger og i kampen mod Franco-diktaturet. Han har nu bosat sig i Paris.

Marcos Ana, fængselsdigteren, er blevet de spanske politiske fangers symbol.

JEG LÆGGER HÅNDEN OVER SPANIEN

Jeg lægger hånden over Spanien,
 og det brænder.
 Jeg lægger hånden over Spanien,
 og det ryster.
 Spanien ryster af håbets feber.

Jesús López Pacheco

REDAKTION: Jens Lohmann & Ole Nielsen. REDAKTIONENS ADRESSE: KRYSTALGADE 4, K.

CARLOS ALVAREZ' digte er lånt fra digtsamlingen "SKREVET PÅ MURENE" og er oversat af Sven Skydsgaard og Ebbe Traberg.

Af MARCOS ANA's digte er CENTRALFÆNGSLET, DRØMMEBILLEDET og AMNESTI oversat af Inger Lohmann og resten af Jens Lohmann.

MIGUEL HERNANDEZ' digt SIDSTE SANG er lånt fra digtsamlingen "8 SPANSKE DIGTERE" og er oversat af Sven Skydsgaard.

Digitene UDEN AT VIDE HVORDAN af JOSE AGUSTIN GOYTISOLO, fra SPEJLET OG UHYRET af RAFAEL ALBERTI og JEG LÆGGER HÅNDEN OVER SPANIEN af JESUS LOPEZ PACHECO er oversat af Jens Lohmann.

MARCOS ANA's samlede digte udkommer på dansk senere på året på forlaget SIRIUS.

SIDSTE SANG

Malet, ikke tomt,
malet står mit hus
i de store ulykkers
og lidenskabers farve.

Det vil vende hjem fra sorgen
hvortil det blev drevet
med sit øde bord,
med sin skrøbelige seng.

Kys vil blomstre
på puderne.
Og op om kroppene
vil lagnet rejse
sin tætte slyngplante,
natlig og duftende.

Hadet vil lammes
bag vinduet.

Kloen vil blive mild.

Lad mig beholde håbet.

Miguel Hernández